

УДК 82.111

ШИМЧИШИН Марія
(РЕ)ВІЗІЇ АФРО-АМЕРИКАНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
КРИЗЬ ПРИЗМУ ПОСТІСТОРИЗМУ

Авторка статті проаналізувала нещодавні повороти у літературознавчих студіях, зокрема у дослідженнях афро-американської літератури. Через осмислення ідей, запропонованих Волтером Бенн Майклзом, стверджується, що в парадигмі постісторизму, коли ідеологічні протистояння заміщені відмінностями між ідентичностями, головний наголос зміщено з історії як факту, причини чи знання на поняття пам'яті та перепригадування як найбільш визначальних для постісторичних ідей формування самості. У такій перспективі історичне минуле трансформується у пам'ять. Головна думка статті полягає в тому, що у контексті афро-американської літератури розлогі інтерпретації про расу цілком затьмарили класову нерівність і крім того, вони забезпечують як науковий, так і літературний континуум «раси».

Ключові слова: ідентичність; пам'ять; постісторизм; афро-американська література; меланхолійна історія.

Постановка проблеми. В афро-американській інтелектуальній історії питання формування літературного канону зародилося й почало активно обговорюватися від початку ХХ століття, зокрема у період Гарлемського ренесансу (у працях Дж. В. Джонсона, А. Лока, В. Дюбуа), і особливо інтенсифікувалося упродовж 1950-х — 1960–70-х років (Т. Моррісон, Г. Бейкер-молодший, Г. Л. Гейтс-молодший). Водночас уже наприкінці ХХ та на початку ХХІ століття спостерігаємо зворотний процес, що сигналізує про заперечення існування афро-американської літератури як культурної практики. Низка дослідників (В.Б. Майклз, К. Воррен, Ст. Бест, Д. Чініц) наполягають, що формування окремого канону чорного письменства чорношкірих стало відповіддю на релігійної політики расизму та сегрегації. У цьому контексті Ашраф Рушді проблематизує власне поняття традиції, що «створює ілюзію єдності серед розбрату і не розв'язує, щоб не сказати маскує, соціальні відмінності чи відмінності між текстами» [7, р. 10].

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. У ширшому контексті ці гучні твердження інспіровані та уґрунтовані на критиці крайніми лівими силами суспільно-політичної та економічної ситуації у США взагалі. Сьогодні очевидно, проблеми економічної нерівності як у США, так і за їхніми межами були ефективно заміщені дебатами з царини політики ідентичності. За словами В.Б. Майклза, «боротьба за «diversity» ускладнила і зробила невидимою найбільшу проблему сучасного світу —

економічну нерівність» [4, р. 23]. Суголосно висловлюється і С. Жижек, який пише, що класова проблематика експлуатації робітників сьогодні трансформована у мультикультурну проблематику расизму, нетолерантності. Etc» [9, р. 130]. Таке навмисне зміщення акцентів пояснюється кількома факторами. Найперше тим, що набагато легше фінансувати та підтримувати аффірмативні дії різних культурних, етнічних, расових груп, аніж долати їхню економічне безправ'я та матеріальне зубожіння. Політика ідентичності з одного боку допомагає перерозподіляти матеріальні блага на користь тих, хто її формує, а з іншого — формує у представників тієї чи іншої меншини фальшиву свідомість про те, що усі рівні. Суголосне до цього апелювання постмодерного письменства до тієї моделі опресивності, що спричинена маргіналізацією, звідси маємо величезну кількість творів, із центральними темами расової, гендерної та культурної відмінностей. Водночас питання економічної нерівності та зубожіння залишилися майже не заторкнутими. «Оскільки бідні як клас, за словами В. Майклза, не маргіналізовані, вони радше жертви капіталізму, аніж опресивних дефініцій суб'єктності» [4, р. 45].

Іншим джерелом оспорення відособленого статусу афро-американського чорного письменства стало поширення неомакрскистських теорій та увиразнення у їхній риториці взаємозалежності між культурним виробництвом та політичними й економічними режимами. Адже коли говоримо про культурне виробництво, то «необхідно зрозуміти те, що літера-

турні твори продукуються у певному соціальному універсумі, що сформований певними інституціями та підкоряється певним законам» [1, р. 162]. Оскільки у США культурне виробництво значним чином майже до кінця XX століття визначалося расовою політикою, то створення відокремленого літературного канону відповідало її настановами.

Одне з основних питань, що турбує сьогочасних критиків концепту афро-американської літератури, це — есенціалізація афро-американської самості, що не малою мірою забезпечується письменством. І якщо говорити предметніше, то маємо тотальний імператив художнього возвеличення страждань та травм рабства. Вузьке опредметнене визначення як індивідуальної, так і колективної «чорношкірості» відбувалося у параметрах загальної гіперболізованої уваги до дискурсу ідентичності, що став визначальним для постісторичного моменту, коли важливості набула самість суб'єкта як такого. В основі вище згаданого дискурсу лежить чітко виражене центрування **пам'яті** про травматичний досвід минулого, характерне для конструювання будь-якої маргіналізованої / упослідженої колективної самості. Як приклад, маємо серед іншого Голокост, винищення білошкірими колонізаторами племен, які населяли американський континент, та рабство. Особлива значимість цих трагедій у тому, що вони визначені як підмурівок колективного самовизначення. Саме тому євреї наполягають на пам'яті про Голокост, яка гарантує збереження їхньої колективності. Саме тому тема рабства визначає афро-американське письменство уже впродовж більше ніж століття. Саме цим пояснюється домінування дискурсу винищення корінного населення Америки білими колонізаторами у творчості письменників індіанського походження. Настирливе бажання реактуалізувати, оживити минулу колективну травму пояснюється її визначальністю для існування колективної ідентичності тих чи інших груп. «Єврей, — пише В. Майклз, — це не той у кого тече єврейська кров чи хто сповідує юдаїзм, а той, хто пережив Голокост, навіть якщо не сам, то принаймні визнає його як частину власної історії» [3, р. 216].

Епістемологія ідентичності в постісторичну добу передбачає зміщення **акцентів з історії як факту на історичну пам'ять**. Іншими словами важливості для побудови расової, етнічної чи національної ідентичності набувають не

просто **знання** про факти з власного минулого, а власне **пережиття** чи краще сказати **вживання** у страждання попередніх поколінь. Саме через це риторичний інструментарій таких ідеологів ідентичності, як, наприклад, Т. Моррісон, Л.М.Сілко чи Г.Л. Гейтс-молодший рясніє словами на кшталт «re-memory», «anincarnation», «aresurrection», «remembering». Історія перетворюється на пам'ять у художньому дискурсі, скажімо Т. Моррісон чи М.Л. Сілко, не шляхом ознайомлення з жахіттями минулого, а шляхом засвоєння їх у індивідуальний досвід реципієнта. Так, роман Т. Моррісон «Улюблена» не просто історичний роман, це — роман, «який прописує те, що було зовсім незнайоме нам, як те, що ми забули, і у такий спосіб перетворює історичне минуле у частину нашого власного досвіду» [4, р. 200]. Позиціях цих письменниць, як і засновки Нового історизму Ст. Грінблатта не в тому, що через історичне минуле ми пояснюємо сьогодення і не в тому, що історичне минуле є уроком для майбутнього, а в тому, щоб ми проживали його знову і знову, тобто центрувалися не на **наслідках** травм, а на інтегруванні їх у наш досвід. В. Майклз наголошує: «Як для Моррісон, так і для Грінблатта, історія полягає в тому, щоб перетворювати минуле на теперішнє, приви́ди з «Улюбленої» чи з «Перемовин з Шекспіром» уособлюють це зусилля» [4, р. 204]. І далі дослідник продовжує: «Лише коли ми вплітаємо минуле у канву нашого досвіду, лише тоді воно визначає нашу ідентичність» [4, р. 204]. Минуле не просто пояснює наше теперішнє, а проживається нами знову і таким чином визначає нашу самість. До слова проживання у цьому контексті зовсім не те саме, що репрезентація чи іншими словами опис минулого. Про це говорить Клод Ланцман у коментарі до своєї документальної стрічки «Шоа» [дет. див. 4, р. 208], коли зазначає, що його завдання полягало не в передачі відомостей (знання), а у «воскресінні, інкарнації» минулого. Тобто не розповісти про жахіття, а передати, відтворити той жах. На думку В. Майклза, такий ефект досягається з допомогою перформативності, що характеризує постмодерну літературу. «Читач «перформативного» тексту є не тим, хто просто читає про жахіття і розуміє їх, він дивиться у вічі жахіттю (facing horror)» [4, р. 209]. Відтак, важливим у цьому короткому викладі про пам'ять та пригадування як визначальних для дискурсу ідентичності є те, що травматичне минуле артикулюється як

присутність (те, що завжди живе або пере-проживається) у індивідуальному досвіді нащадків постраждалих. Така присутність забезпечується, наприклад, у романі Тоні Моррісон «Улюблена», ефектом настійливого звернення до «привидів минулого», що ніколи не зникають, через міфологізацію минулого, через настирливе нагадування про те, що минуле залишається у глибинах людської душі і актуалізується, переживається чи відновлюється у той чи інший момент. Одна з головних героїнь роману «Улюблена» Сет здатна здійснити подорож назад у часі саме через «пере-пригадування»: «Some things go. Pass on. Some things just stay. I used to think it was my re-memory. You know. Some things you forget. Other things you never do. But it's not. Places, places are still there. If a house burns down, it's gone, but the picture of it-stays, and not just in my re-memory, but out there, in the world. What I remember is a picture floating around outside my head. I mean, even if I don't think it, even if I die, the picture of what I did, or knew, or saw is still out there. Right in the place where it happened» [5, p. 123].

Визначення онтології колективної расової ідентичності через присутність у теперішньому пережитих нещастя у минулому отримали розвиток у праці Ренделла Робінсона «Борг» (2000) [6]. Він пропагує ідею про те, що білі американці повинні сплатити грошові репарації нащадкам чорношкірих рабів. Зв'язок цієї позиції з постісторичною пам'яттю та ідентичністю полягає в тому, що травматичний досвід попередніх поколінь розуміється як такий, що має бути інтегрований наступними як їхній власний. За логікою засновків постісторичної ідентичності (школа нанесена предкам — це шкода нанесена нащадкам) чорношкірі американці повинні отримати компенсації за страждання своїх предків.

Така риторика цілком відображає ситуацію, коли, по-перше, чорношкірі американці прописуються як найбільш знедолені, а по-друге, питання класу заміщується расовою ідентичністю, а питання економічної нерівності переноситься у площину раси. Тобто йдеться не про допомогу бідним чи вирішення проблеми бідності, а про допомогу чорношкірим американцям, які бідні внаслідок того трагічного минулого. Звідси об'єкт уваги становить не класова нерівність та високий відсоток бідності серед чорношкірих, а компенсація чорношкірим американцям за те, що пережили їхні предки. У цей же час питання економічної

нерівності та бідності залишається невирішеним. Більш того репарація чорношкірим американцям актуалізує проблему особливого статусу їхньої травми, а далі породжує дискусію про розширення списку тих, кому належить відшкодування. Вирішення цієї нескінченної у певному сенсі дискусії В. Майклз вбачає в тому, що справедливе суспільство — це те, яке забезпечує рівні можливості для усіх, а не виплачує матеріальні компенсації за трагедії в минулому. Він критикує маскувальну проблему економічної нерівності проблемами раси. Неприйнятна для нього думка Ренделла Робінсона про те, що бідність як така має право на існування, але бідність, причини якої породжені расизмом, повинна бути ліквідована. Він проти бідності взагалі: «Чим ми зобов'язані жертвам несправедливості так це тим, щоб забезпечити справедливість, а не просто доповідати про те, як вони стали жертвами» [3, p. 245]. У контексті ж сучасної політики ідентичності історія використовується як виправдання економічної нерівності, вона (історія) легітимізує нерівність. У той же час не слід обгрунтовувати економічну нерівність сьогодення історичним минулим, що насправді породжена нерівними можливостями для усіх.

Практичну реалізацію ідей В. Майклза прочитуємо у радикальній позиції К. Воррена, який найперше заперечив добре знану й авторитетну думку таких афро-американців, як Г. Бейкер-молодший, Г.Л. Гейтс-молодший, Белл Гукз, Е. Вокер, Т. Моррісон, Р. Степто, про те, що негритьянська літературна традиція укорінена передусім на риторичних практиках, міфології, фольклорі, що були привезені чорношкірими рабами з африканського континенту й передавалися від одного покоління до наступного, тобто відбувається постійний діалог між текстами чорношкірих письменників та усною народною традицією. Очевидно, що необхідність існування окремого статусу афро-американської літератури пов'язувалася з аффірмативними актами, метою яких було утвердження афро-американської ідентичності як цілком відмінної від білої американської та запобігання акультурації з одного боку і расизму з іншого. Яскравим прикладом інтенсивного конструювання відособленого статусу афро-американської літератури слугує спадщина Т. Моррісон 1970–1980-х років. Зокрема, неприйняття письменницею порівняння її з білими літературними стандартами (Дж. Джойсом, Т. Гарді, В. Фолкнером). Адже

для неї це сигналізувало про інтегрування в панівний культурний дискурс, що суперечило настанові на утвердження контрдискурсу. Далі К. Воррен відкинув й наполягання багатьох дослідників на дискурсі рабства як визначальній рисі письменства чорношкірих. Тобто він потрактував літературу як засіб боротьби з режимом (у цьому випадку боротьби з расовою дискримінацією), якщо цей режим повалений чи ліквідований, відповідно, зникає й потреба у такій літературі. К. Воррен критикує романтичні та етноцентричні тлумачення про літературу як душу народу, наголошуючи, що в суспільстві, де панує расова рівність, афро-американське мистецтво називатиметься просто мистецтвом. Услід за В. Майклзом, він відмовляється визнавати ідентичність (расову) як визначальну, зокрема у контексті літературної традиції. Натомість вважає, що расова література створювалася імперативно. «Досягнення чорношкірих митців полягає в тому, що вони зуміли майстерно відповісти на імперативи, які формувалися соціальним порядком, що ґрунтувався на ідеї меншовартості чорношкірих» [8, р. 18].

Один з перших засновків К. Воррена полягає у тому, що твори, написані негритянськими митцями, існували вже у XVIII столітті (поезія Ф. Вітлі), але тогочасні митці не позиціонували себе як представники негритянської літератури, лише як письменники. Відтак надання афро-американській літературі расового характеру (мається на увазі виокремлення чи переписування у ній індексів раси) відповідало реаліям дискримінаційного режиму. Тобто література виконувала функцію боротьби з расизмом. Ідеологія расизму детермінувала проект під назвою «негритянська література», а ідеологія мультикультуралізму дала підстави для її ресигніфікації у «афро-американську літературу». Однак сьогодні, вважає К. Воррен, ті індекси, які вважаються визначальними для афро-американського художнього дискурсу, з одного боку гальмують розвиток негритянського письменства, а з іншого сприяють подальшій підтримці расової ідеології. Отож, поняття афро-американська література — це спадщина минулого.

Звертаючись до сучасного негритянського художнього дискурсу, дослідник відзначає те, що письменники щирозсердечно віддані ідеї «зробити минуле теперішнім» [8, р. 103].

Осмислення К. Ворреном нинішнього етапу письменства чорношкірих цілком збігається з аргументами В. Майклза про історичну пам'ять, про тотальну настанову сучасної політики ідентичності *оживити минуле у теперішньому*, про минуле як визначальний фактор будь-якої самості, її матрицю. Зокрема К. Воррен виокремлює ті моменти в романах Едварда Джоунза, Тоні Моррісон, Керила Філіпса, Фреда Д'Агієра, в яких минуле перетворено на теперішнє, минуле оприявлено в теперішньому чи іншими словами реанімовано у теперішньому. Один з головних персонажів роману Девіда Бредлі «Випадок у Ченісвіллі» (1981 р.), історик Джон Вашингтон, намагається довідатися про долю свого батька, Мойсея, та ще дванадцятьох рабів-утікачів. Коли ж виявляється, що фактів про них майже нема, він домислює їх, оскільки минуле рабства повинно жити у теперішньому. Джон стверджує: «Африка не втрачена для нас. Цього ніколи не трапиться. Африканізм — антропологі швидко назвали це «рудиментами» — живуть у нашій душі, незважаючи на те, усвідомлюємо ми це, чи ні. Ті з нас, котрі вивчали їх, можуть розпізнати їхні сліди в нашій поведінці. Ті ж з нас, які знають про Африку менше, ніж європейські работорговці, все ж розповідають байки, в яких відлунюють африканські байки, співають пісні на африканські мотиви; можливо, дехто й не знає, що таке «поклик-та-відгук», але саме так ми співаємо. І не має значення якого відтінку та чи інша чорношкіра людина, чи як глибоко вона сповідує християнство, вона ніколи не скаже, що хтось помер. «Відійшов у інший світ», принаймні. Або ж «повернувся до рідного краю». Але ніколи — «помер» [2, р. 213]. Суттєвий недолік такої риторики полягає в тому, що минуле у формі пам'яті (а не знання чи факту) про пережиту травму, тримає у неволі колективності, запобігає їхньому поступу. Звідси «для того, щоб досягнути і минуле, і теперішнє, ми повинні залишити минуле позаду» [8, р. 84]. Загалом проблематизування, які озвучив К. Воррен щодо афро-американської літератури, правомірно екстраполювати і на ширший контекст. Адже очевидно, що «література ідентичності» стала культурною домінантою нашого часу, яка пологить нас минулими правдивими чи сфабрикованими, уявленими історіями і гіперболізуючи їхню вагу для сьогочасної суб'єктності.

Список використаної літератури

1. Bourdieu P. The Field of Cultural Production/ Bourdieu Pierre. — Columbia University Press, 1993. — 322 p.
2. Bready D. The Chaneyville Incident. / Bready David. — Harper Perennial, 1990. — 448 p.
3. Michaels W. The Shape of the Signifier: 1967 to the End of History/ Michael Walter Benn. — Princeton University Press, 2006. — 232 p.
3. Michaels W. The Trouble with Diversity: How We Learned to Love Identity and Ignore Inequality / Michael Walter Benn. — Holt Paperbacks, 2007. — 256 p.
4. Morrison T. Beloved. / Toni Morrison. — Vin-

tage, 2004. — 321 p.

5. Robinson R. The Debt: What America Owes to Blacks / Robinson Randall. — Dutton Adult, 2000. — 272 p.

6. Rushdy A. Neo-Slave Narratives: Studies in the Social Logic of a Literary Form/ Ashraf H. A. Rushdy. — Oxford University Press, 1999. — 296 p.

7. Warren K. What Was African American Literature? / Warren Kenneth. — Harvard University Press, 2012. — 192 p.

8. Žižek Slavoj. «Class Struggle or Postmodernism» // Judith Butler, Ernesto Laclau, and Slavoj Žižek, Contingency, Hegemony, Universality. — London: Verso, 2000. — P. 90–136.

М. ШИМЧИШИН (РЕ)ВИЗИИ АФРО-АМЕРИКАНСКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ СКВОЗЬ ПРИЗМУ ПОСТИСТОРИЗМА

В статье проанализированы последние повороты в литературоведческих студиях, в частности, в исследованиях афро-американской литературы. Осмысляя идеи, предложенные Волтером Бэнн Майклзом, аргументируется, что в парадигме постисторизма, когда идеологические противостояния замещены отличиями между идентичностями, главный акцент сделан на смещении с истории как факта, причины или знания на понятие памяти и припоминания как наиболее значимых для постисторических идей формирования самости. В такой перспективе историческое прошлое трансформируется в память. Главная мысль статьи в том, что в контексте афро-американской литературы широкие интерпретации про расу целиком затмили классовое неравенство, более того они способствуют тому, что «раса» и далее функционирует в научном и литературном контекстах.

Ключевые слова: идентичность; память; постисторизм; афро-американская литература; меланхолия в истории.

М. SHYMCHYSHYN (RE)VISIONS OF AFRICAN AMERICAN LITERATURE THROUGH THE POSTHISTORICIST PARADIGM

With this article, the author closely analyzes recent turns in literary studies, specifically in African American Studies. Drawing on insights of Walter Benn Michaels, it is argued that in the posthistorist paradigm — when the ideological disagreement is replaced by the identitarian difference — the main emphasis has shifted from history as a fact, a cause, or knowledge into notions of memory and re-memory as crucial for posthistoricist ideas of identity formation. In this context, the historical past is transformed into the remembered past. Once the emphasis on an identity was made, it substituted

discussions about economic inequality. This article aims to capture the idea that African American literature was created as an effective way to combat racism and the politics of segregation.

Key words: identity; memory; posthistoricism; African American literature; melancholic history.

М. SHYMCHYSHYN (RE)VISIONS OF AFRICAN AMERICAN LITERATURE THROUGH THE POSTHISTORICIST PARADIGM

With this article, the author closely analyzes recent turns in literary studies, specifically in African American Studies. Drawing on insights of Walter Benn Michaels, it is argued that in the posthistorist paradigm — when the ideological disagreement is replaced by the identitarian difference — the main emphasis has shifted from history as a fact, a cause, or knowledge into notions of memory and re-memory as crucial for posthistoricist ideas of identity formation. In this context, the historical past is transformed into the remembered past. Once the emphasis on an identity was made, it substituted discussions about economic inequality. This article aims to capture the idea that there is a need to stop talking about «race» as it marginalizes class inequality. To eliminate «race», we need to eliminate the discourse around it. An effective way to do so has been proposed in the works of K. Warren, St. Best, and D. Chinitz, that are analyzed in this article.

Walter Benn Michaels in his works «The Shape of the Signifier», «The Trouble with Diversity: How We Learned to Love Identity and Ignore Inequality» has proposed a shift from strong and obsessive commitments to cultural identity to antihistoricist turn which involves a commitment to classes rather than to cultures.

In his turn Kenneth Wayne Warren in the book «What was African American Literature?», supporting Michaels' arguments, comes with the idea that «African American literature was a postemancipation phenomenon that gained its coherence as an undertaking in the social world defined by the system of Jim Crow

segregation, which ensured after the nation's retreat from Reconstruction» (p.1). Accordingly he considers African American literature a construct that has been built for decades not only by the works of scholars, scientists, artists and writers, but also by the social practices of ordinary people. The production of African American literature has embraced reworking of rhetorical practices, myths, folklore and traditions that derive from African continent. It is also grounded on topics about slavery, system of exploitation and collective trauma of black people. Therefore Kenneth

Warren concludes that as far as African American literature represents a literary practice responsive to conditions that, by and large, no longer obtain there is no necessity to differentiate it from American literature.

The works analyzed in the article demonstrate a radical shift in the current literary studies that once, I would say, were called African American. This shift signals about the formation of the new generation of scholars whose agenda is to direct the attention to the issues of class inequality and poverty.

Стаття надійшла до редакції 03.03.2017

УДК 821.161.1 – 311.6.09

ШТЕПЕНКО Олександра

АВТОІНТЕРПРЕТАЦІЯ МОДЕРНІСТСЬКОЇ СПАДЩИНИ В ІСТОРИЧНОМУ РОМАНІ-МІФІ О. ВАРЛАМОВА «УЯВНИЙ ВОВК»

У статті на матеріалі історичного роману-міфу О. Варламова «Уявний вовк» розглянуто полівекторність авторської інтерпретації модерністської спадщини, а саме літературного досвіду епохи Срібного віку російської літератури. Акцент у роботі робиться на аналізі переплетення міфологізації історії з метадискурсом, який сформовано у художньому просторі твору.

Ключові слова: авто інтерпретація; авторський міф; метадискурс; метаконцепція; міфологізація; інтертекстуальний знак.

Вступ та аналіз досліджень. Процес усвідомлення сучасною літературою точок художнього перетину з мистецьким досвідом нещодавнього літературного минулого активно набуває вагомому вектору переоцінки художньої спадщини та її переосмислення.

Визначаючи поглиблення наукового інтересу до проблем взаємовідносин різних історико-культурних періодів, стильових пошуків, парадигм літературного буття та найчастіш полярних по суті типів художнього мислення учені висловлюють думку про повторну актуалізацію модерністської парадигми (І.С. Заярна, О.А. Лекманов, Ю.І. Левін, М. Липовецький, Д.М. Сегал, Р.Д. Тименчик, В.Н. Топоров, Т.А. Пахарева, Т.В. Цив'ян) та авторську інтерпретації творчих моделей попередніх літературних поколінь (М.П. Абашева, В.А. Гусев, Н.І. Ільїнська, Г.Ю. Мережинська, В.І. Силантьєва, Л.А. Чорна, Н.А. Хренов). М. Абашева зазначає, що пошук «об'єднувальних начал» в «різноспрямованій динаміці масивів, що утворюють літературу» можливий на умовах врахування того, що «центр картини змістився за її раму, на хитку межу мистецтва і життя, в точку, що об'єднує ці начал — в особистість художника» [1, с. 7].

Крізь призму особистісних ціннісних орієнтирів формується ракурс авторефлексії художника слова та відбувається переломлення спектру авторської інтерпретації. По суті, інтерпретація й є актом письменницького самовизначення та програмування власної творчої позиції.

Роман О. Варламова «Уявний вовк», що був опублікований у 2015 році, є яскравим підтвердженням пильної уваги сучасних письменників до модерністської спадщини, а саме до духовного життя, літературних постатей та творчих моделей епохи Срібного віку російської літератури, що свідчить про прагнення переосмислити модерністські моделі творця.

Тому в якості **цілі** нашої розвідки обирається виявлення сукупності векторів авторської інтерпретації модерністської спадщини, а саме літературного досвіду епохи Срібного віку російської літератури, у романі О. Варламова «Уявний вовк».

Актуальність постановки проблеми. Зауважимо, що акцент у роботі робиться на аналізі переплетення міфологізації історії з метадискурсом, який сформовано у обраному для розгляду творі. Саме такий спектр розвідки й становить актуальність постановки проблеми.